

skole til Uddannelse af Vinterlærere, vilde der ved det private Initiativ hemmes eller dræbes. Det kan jeg slet ikke forstaa, thi samtidig sagde den ærede Ordfører, at de 25, der kunde uddannes paa en saadan Anstalt, vare ikke tilstrækkelige. Nej, saa vilde der tværtimod komme flere private Anstalter, ikke som Konkurrenter, men som Uddannelsesanstalter for de Vinterlærere, der tiltrænges ud over det Antal, som Statsanstalten kan uddanne aarlig. Det har jo vist sig f. Eks. ved Forskole-Lærerinde-seminariet, der er oprettet i Vejle af Staten, at det ikke i Neblikket staar alene. Der er jo desuden et Forskole-Lærerinde-seminarium i Silkeborg, der er, saa vidt jeg ved, det paabegyndt paa Bornholm, der er et i Houen nu i Aar, man kan altsaa ikke sige, at Statsanstalten her har dræbt det private Initiativ; tværtimod, det kalder paa det og falder paa det paa en heldig Maade. Forslaget om at nægte Bevillingen bliver jo imidlertid selvsølgelig vedtaget, men saa hilser jeg dog med Glæde et Ord fra den ærede Ordfører om, at han i alt Fald ikke vil være uwillig til et Tilskud til en eventuel Privatskole for Vinterlærere i Ribe Amt. Saa maa man jo, naar man ikke kan faa det allerbedste, hvad efter mine Begreber Statsanstalten vilde være, nøjes med det næstbedste, og kan bære en saadan privat Anstalt i Ribe saa ligesaa godt et Tilskud, som den efter mine Begreber mindre gode Anstalt, Staby Højskole hidtil har faaet, tror jeg nok, den kan klare sig saa nogenlunde da. For øvrigt skal jeg henstille til den ærede Ordfører, om vi ikke ved hans Bistand kunne faa Betænkningen fra denne Kommission at je, saa at Medlemmerne her i Salen, ialt Fald de Medlemmer, som have Interesse derfor, kunde faa den at se mellem 2den og 3dje Behandling af Finanslovsforslaget. Det kunde dog have sin Interesse. Naar man her i Betænkningen faar en Betænkning sendt om „Hvide Sande“, som slet ikke foreligger i hele Finanslovsforslaget, maatte man dog nok kunne faa en Betænkning fra en Kommission, der har behandlet et Spørgsmaal, der foreligger paa dette Finanslovsforslag. — Saa maa jeg maaske endnu sige et Par Ord om det, der staar nævnt under Betænkningens Nr. 122, og i Særdeleshed gøre en lille Tilføjeelse til Bemærkningen om, at „Bed Samraad er forhandlet om Kontrollen med Elevantallet i Højskolerne.“ Det er ganske vist kedeligt, at det har været nødvendigt at holde Samraad derom, men jeg tror virkelig, at det har været nødvendigt. Ved den sidste Højskolelov var der en vis Fristelse, som det for ganske enkelte kan være vanskeligt at over-

vinde. Dette med det bestemte Elevantal kan vel friste til, at der sættes en eller anden ind, som ikke er virkelig Elev. Slet saa galt som det har været i gamle Dage, er det dog sikkert ikke. Jeg kan huske, at i sin Tid — det ligger en Del Aar tilbage — undrede jeg mig over disse underlige Favoriter, som Ministeriet havde blandt Højskolerne. Det var altid — det er for meget sagt — det var meget jævnlig de daarligste Højskoler, der bleve stærkt favoriserede af Ministeriet, Højskoler, der ikke forjente Navn af Højskoler, og hvis Plads egentlig nærmest maatte være blandt de afstrækkende Eksempler. Jeg erindrer et bestemt Eksempel oppe i Sjælland, hvor jeg da var. Der fik en Højskole stadig et stort Statstilskud. Jeg kunde ikke forstaa det, thi der var ingen Elever der. Jeg tror, at det høje Ministerium har været noget uslydligt heri, idet det ikke har vidst, hvordan det forholdt sig. Noget kan jo se ganske pænt ud paa Papiret, men i Virkeligheden være meget beklageligt. Det forholdt sig saaledes, at den vedkommende Højskoleforstander havde bl. a. et stort Antal opløbne Sønner og Døtre, og de agerede — det er ganske sikkert — Højskoleelever det ene Aar efter det andet. Jeg tror, at de vare fornuftige nok til ikke at være det, for der var ikke noget at vente der, men paa Papiret agerede de og vare med til at bringe den vedkommende Forstander et ret anseligt Statstilskud hvert Aar. Nu haaber jeg ikke, det høje Ministerium har saadanne Favoriter blandt Højskolerne, men at det gaar frem efter een Regel over hele Rigen. Jeg kan jo godt tænke mig, at der endnu blandt Højskolerne kan være nogle, som jeg vil regne til de daarligste Højskoler, og til dem regner jeg selvsølgelig dem, der bruge Fiksfakserier for at faa fat i saa meget som muligt af dette Statstilskud, og derfor paastønner jeg, at dette Samraad er blevet holdt. Jeg paastønner den højtærede Ministers Udtalelse om, at denne Sag vil blive taget under Overvejelse. Jeg er vis paa, at den højtærede Minister kun vil gaa til denne Kontrol paa en saadan Maade, at den bliver holdt inden for saa humane Former som muligt, og den højtærede Ministers Person borger for, at det hele ikke kommer ind paa — hvad der kunde tænkes — de fornærmelige Former. Sligt er naturligvis ikke Meningen. En Kontrol kan imidlertid være nødvendig. For at der hist og her kan være puttet en Tjenestekarl ind som Elev, kan jeg ikke benægte, tværtimod, jeg tvivler ikke derom. — Jeg maa vist have Ret til at udtale mig en lille Smule om selve Anerkendelsen af Højskolerne. Det er jo det, denne Betænkning